

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права № 1

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Актуальні проблеми сімейного права»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 18 с.

Розробники:

Борисова Валентина Іванівна,
кандидатка юридичних наук, професорка

Кривобок Світлана Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права №1
(протокол № 11 від 21 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Борисова Валентина Іванівна, кандидатка юридичних наук, професорка

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми сімейного права
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Борисова Валентина Іванівна, професорка кафедри цивільного права №1, к.ю.н., професорка Кривобок Світлана Володимирівна, доцентка кафедри цивільного права №1, к.ю.н., доцентка
Контактний телефон	057-704-92-98
E-mail	v.i.borysova@nlu.edu.ua s.v.kryvobok@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	MS Teams або ZOOM

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається специфіка сімейного права в правовій системі, його зв'язок з цивільним правом України, основи побудови Сімейного кодексу України. Розглядається проблема класифікації сімейних правовідносин, міри захисту та відповідальності в сімейному праві, особисті немайнові та майнові відносини, які випливають зі шлюбу, споріднення, усиновлення, опіки та піклування, прийняття дитини в сім'ю для виховання та з інших підстав, які не заборонені законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про вітчизняні та зарубіжні підходи до регулювання сімейних правовідносин,

умінь та навичок по застосуванню теоретичних знань сімейного права у практиці вирішення конкретних спірних ситуацій.

Завдання:

- формування уявлення про роль та місце сімейного права в системі українського права;
- отримання знань про систему джерел сімейного права, юридичну техніку та структуру норм сімейного права;
- засвоєння важливіших сімейно-правових понять та категорій, оволодіння сімейно-правовою термінологією та вміння оперувати нею;
- формування та розвиток навичок самостійної роботи з нормативним матеріалом, навичокбору, аналізу та узагальнення судової та іншої правозастосовчої практики, а також навичок письмового викладення спеціальних юридичних питань;
- формування та розвиток навичок самостійної наукової роботи та оволодіння методикою проведення досліджень при вирішенні сімейно-правових казусів.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Цивільне право України (частина перша)»; «Цивільне право України (частина друга)»; «Цивільний процес».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

РН НД 1. Оцінювати природу і характер сімейно-правових відносин та виявляти розуміння механізмів правового регулювання цих відносин.

РН НД 2. Знаходити положення міжнародних та національних правових актів, якими регулюються сімейні правовідносини.

РН НД 3. Формулювати правові позиції при вирішенні практичних завдань, пов'язаних із визнанням шлюбу недійсним, укладенням, виконанням, зміною та розірванням договорів між подружжям, опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН НД 4. Опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності у сфері майнових правовідносин подружжя.

РН НД 5. Знаходити положення міжнародних, європейських та національних правових актів, якими регулюються правовідносини батьків та дітей.

РН НД 6. Застосовувати положення міжнародних, європейських та національних правових актів для вирішення спорів щодо визначення походження, виховання та утримання дітей.

РН НД 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пов'язаних із визначенням походження дитини, здійснення батьківських прав та обов'язків, позбавлення батьківських прав, обов'язків з утримання, влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

РН НД 8. Використовувати передові знання і методики у процесі складання проектів договорів щодо здійснення батьківських прав та обов'язків, а також у процесі застосування положень законодавства, якими регулюється укладення, виконання, зміна і розірвання таких договорів.

РН НД 9. Аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти у сімейних правовідносинах з іноземним елементом.

РН НД 10. Використовувати для захисту прав дитини положення Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей.

РН НД 11. Обґрунтовувати свою правову позицію при вирішенні

практичних завдань при розв'язанні спорів у сімейних правовідносинах, ускладнених іноземним елементом.

РН НД 12. Розуміти основні колізійні принципи визначення права, що регулює сімейні відносини, ускладнені іноземним елементом.

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання***

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Загальні положення сімейного права.	-	8
2	Шлюб. Умови та порядок укладення шлюбу.	Шлюб. Умови та порядок укладення шлюбу.	8
3	Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя. Реалізація прав одного з подружжя – учасника підприємницького товариства.	Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя. Реалізація прав одного з подружжя – учасника підприємницького товариства.	8
4	Припинення шлюбу.	Припинення шлюбу.	8
5	Визначення походження дитини.	Визначення походження дитини.	8
6	Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.	Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.	8
7	Аліментні правовідносини батьків і дітей.	Аліментні правовідносини батьків і дітей.	8
8	Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.	Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Усиновлення.	8
9	Усиновлення.	-	8
10	Сімейні правовідносин з іноземним елементом.	Сімейні правовідносин з іноземним елементом.	8

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання***

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя. Реалізація прав одного з подружжя – учасника підприємницького товариства.	Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя. Реалізація прав одного з подружжя – учасника підприємницького товариства.	110
2	Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.	Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.	
3	Аліментні правовідносини батьків і дітей.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, узагальнення практики;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

***Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни***

Нормативно-правові акти:

1. Конвенція про права дитини : Міжнародний документ від 20.11.1989 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 06.08.2022).
2. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей : Міжнародний документ від 25.10.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_188#Text (дата звернення: 06.08.2022).
3. Конвенція про контакт з дітьми : Міжнародний документ від 15.05. 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_659#Text (дата звернення: 06.08.2022).
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей : Міжнародний документ від 25 січня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text (дата звернення: 06.08.2022).
5. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства : Міжнародний документ від 25.10.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text (дата звернення: 06.08.2022).
6. Конвенція про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей : Міжнародний документ від 19.10.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973_002#Text (дата звернення: 06.08.2022).
7. Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми : Міжнародний документ від 20.05.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_327#Text (дата звернення: 06.08.2022).

8. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР Дата оновлення 01.01.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 06.08.2022).
9. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення 01.08.2022. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 06.08.2022).
10. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. Дата оновлення 19.02.2022. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 06.08.2022).
11. Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. Дата оновлення 02.04.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2398-17> (дата звернення: 06.08.2022).
12. Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні : наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 року № 52/5. Дата оновлення 07.05.2022. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00> (дата звернення: 06.08.2022).
13. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11. 12. 2003 р. № 1382-IV. Дата оновлення 21.03.2022. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1382-15> (дата звернення: 06.08.2022).
14. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. Дата оновлення 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 06.08.2022).
15. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. Дата оновлення 08.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 06.08.2022).
16. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV. Дата оновлення

01.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text> (дата звернення: 06.08.2022).

17. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV. Дата оновлення 31.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text> (дата звернення: 06.08.2022).

18. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001р. №2558-III. Дата оновлення 15.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text> (дата звернення: 06.08.2022).

19. Правила внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання : наказ Міністерства юстиції України від 12.01.2011 р. № 96/5. Дата оновлення 23.02.2022. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0055-11> (дата звернення: 06.08.2022).

20. Правове регулювання особистих немайнових та майнових відносин між суб'єктами сімейних правовідносин : роз'яснення Міністерства юстиції України від 05.07.2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0048323-11> (дата звернення: 06.08.2022).

21. Про затвердження Інструкції про порядок реєстрації актів громадянського стану в дипломатичних представництвах та консульських установах України : наказ Міністерства юстиції та Міністерства закордонних справ України від 23.05.2001 року №32/5/101. Дата оновлення 10.09.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0473-01#Text> (дата звернення: 06.08.2022).

Судова практика

1. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Хант проти України» (заява № 31111/04) від 07.12.2006 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_126 (дата звернення: 06.08.2022).

2. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Савіни проти України» (заява № 39948/06) від 18.12.2008 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/974_454 (дата звернення: 06.08.2022).
3. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Мамчур проти України» (Заява № 10383/09) від 16.07.2015 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a93#Text (дата звернення: 06.08.2022).
4. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «М.Т. проти України» (Заява № 950/17) 19.03.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d46#Text (дата звернення: 06.08.2022).
5. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Вишняков проти України» (Заява № 25612/12) від 24.07.2018 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d01#Text (дата звернення: 06.08.2022).
6. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Швець проти України» (Заява № 22208/17) від 23.07.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d96#Text (дата звернення: 06.08.2022).
7. Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Гарнага проти України» (Заява № 20390/07) від 16.05.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_960#Text (дата звернення: 06.08.2022).
8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) № 3-рп/2009 (справа № 1-4/2009) від 03.02.2009 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-09> (дата звернення: 06.08.2022).
9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням приватного підприємства „ІКІО“ щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 61 Сімейного кодексу України № 17-рп/2012 (справа № 1-8/2012) від 19.09.2012 р. URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v017p710-12> (дата звернення: 06.08.2022).

10. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів : постанова Пленуму Верховного Суду України від 15.05.2006 р. № 3. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-06> (дата звернення: 06.08.2022).

11. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав : постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.03.2007 р. № 3. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-07> (дата звернення: 06.08.2022).

12. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя : постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 р. № 11. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07> (дата звернення: 06.08.2022).

13. Про практику розгляду судами справ, пов'язаних із позбавленням батьківських прав, поновленням батьківських прав, усиновленням, установленням опіки та піклування над дітьми : узагальнення Верховного Суду України від 11.12.2008 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0020700-08> (дата звернення: 06.08.2022).

Основна література

1. Дзера О. В. Сімейне право України : підручник. Київ. : Юрінком Інтер, 2021. 520 с.

2. Дутко А. О. Сімейне право України : підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів : ЛДУВС, 2018. 480 с.

3. Харитонов Є. О. Цивільне та сімейне право України : навч. посіб. Одеса : Феникс, 2018. 598 с.

4. Алопій І. В. Сімейне право України : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2022. 360 с.
5. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. Харків : Екус, 2022. 416 с.
6. Менджул М.В. Принципи сімейного права (сутність та проблеми застосування) : монографія. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2019. 420 с.
7. Менджул М.В. Порівняльне сімейне право : навч. посіб. Ужгород : РІК-У, 2021, 293 с.
8. Сімейний кодекс України : наук.-практ. коментар / Дзера О. В., Бондар Т. В. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 552 с.
9. Велика Українська юридична енциклопедія / редкол.: В. І. Борисова (голова) та ін. Харків : Право, 2021. Т. 12. 480 с.
10. Борисова В. Проблемні питання форм сімейного влаштування дитини, що залишилася без батьківського піклування за законодавством України. *Право України*. 2019. № 2. С.133 – 147.
11. Борисова В. І., Красицька Л. В. Аліментні зобов'язання членів сім'ї в сімейному праві України: проблемні питання теорії та практики. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. № 3. Том 27. С. 33-59.
12. Борисова В. Прийомна сім'я як форма сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування». *Спогади про людину, Вченого, Науковця (до 60-річчя від дня народж. проф. Ірини Володимирівни Жилінкової)* : зб. ст. / за заг. ред. Р. О. Стефанчука. Харків : Право, 2019. С. 10 – 17, С. 52 – 61.
13. Ватрас В.А. Джерела сімейного права: проблеми теорії та практики: монографія. Хмельницький. 2020. 824 с.

Додаткова література

1. Бондарева К.В. Актуальні проблеми міжнародного сімейного права. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2018. №2. С. 148-159.
2. Сібірцева О. Спільна сумісна власність. *Юридична практика*. № 49-50. URL: <https://pravo.ua/articles/spilna-sumnivna-vlasnist/> (дата звернення: 06.08.2022).
3. Сібірцева О., Сулейманова А., Губін О. Поділ майна подружжя: міфи та реальність від AGA Partners. *Юридична газета* 2021. 7 верес. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/podil-mayna-podruzzhya-mifi-ta-realnist-vid-aga-partners.html> (дата звернення: 06.08.2022).
4. Сібірцева О., Русанюк З. Без аліментів, але з квартирою. *Юридична газета*. 2021. № 5 (735). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/bez-alimentiv-ale-z-kvartiroyu.html> (дата звернення: 06.08.2022).
5. Сібірцева О. Ідучи на зустріч. *Судовий вісник*. 2020. № 11 (175). URL: <https://pravo.ua/articles/iduchi-na-zustrich/> (дата звернення: 06.08.2022).
6. Сібірцева О. Аліментарні правила. *Український адвокат*. 2020. № 3-4 (163-164). URL: <https://www.lexars.com.ua/АЛІМЕНТАРНІ-ПРАВИЛА/> (дата звернення: 06.08.2022).
7. Сібірцева О. Психологічні аспекти визначення місця проживання дитини. Експертиза у сімейних спорах. *LexArs*. 2020. січень. URL: <https://www.lexars.com.ua/Психологічні-аспекти-визначення-міс/> (дата звернення: 06.08.2022).

Інтернет-ресурси

1. Сайт наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого – <http://library.nlu.edu.ua/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційна сторінка Європейського Союзу – <http://europa.eu>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://reyestr.court.gov.ua>
5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua/>
6. HUDOC. European Court of Human Rights: <https://hudoc.echr.coe.int/>
7. Офіційний сайт Верховного Суду: <https://supreme.court.gov.ua/>
8. Суд на долоні: <https://conp.com.ua>
9. Опендатабот. Сторінка пошуку судових рішень: <https://court.opendatabot.ua/#/>
10. Юридичний інтернет-ресурс «Протокол»: https://protocol.ua/ru/interesnie_sudebnie_resheniya/

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри цивільного права № 1. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/224-tsyvilne-pravo-ukrainy-2-chastyna.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо

наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові й практичні завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може

отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34